СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIX. Ч. 184. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 9-го СЕРПНЯ 1951. No. 184. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 9, 1951. VOL. LIX.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

АРЕШТУВАЛИ П'ЯТЬОХ КОМУНІСТИЧНИХ ДИРЕКТОРІВ

Федеральне Слідче Бюро арештувало чергових п'ятьох комуністичних провідників як змовників для насильного повалення американського уряду. Арештованих називають „директорами" комуністичного руху в Балтиморі і в Вашинґтоні. З них одна жінка, пані Дороті Ровз Бломберґ, арештована в Брукліні, а Филип Франкфелд на летунському майдані Ля Ґвардія під Ню Йорком, коли він мав відлетіти до Клівленду. У Клівленді тим часом арештували його жінку Реґіну. У Балтиморі арештований Рой Вуд, якого характеризують як голову Комуністичної партії для столиці. Другий арештований в тій околиці це Джордж Алойзіюс Меєр, комуністичний провідник для Балтимору. Уряд зажадав поруки висотою $100,000 за випущення на волю Франкфелда, та по $75,000 за інших — до судового розгляду їхньої справи.

Досі опинилися в тюрмі сім членів американського „Політбюра", засуджені в 1949 р. за змову для насильного повалення уряду. Чотирьох інших з цієї групи, втікли перед тюрмою. Дня 20 червня наказано арештувати дальших 21 комуністів, одначе чотири з цієї групи сховалися. Дня 26 липня арештовали нового голову Комуністичної партії, Вилєма Шнайдермана в Ню Йорку, а 11 інших в Лос Анджелес і Сан Франсіско, в Каліфорнії. На волі залишається справжній голова Комуністичної партії, Вилєм З. Фостер, який був обвинувачений разом з 11 членами Політбюра, одначе з уваги на своє здоров'я був звільнений від появи в суді.

ПЛЯНУЮТЬ ПОВІТРЯНУ СИЛУ НА 163 ГРУПИ

Вашинґтон. — Конгресмен Карл Винсон, голова комісії збройної служби палати репрезентантів, подав проєкт організації боєвої повітряної сили на 138 груп, що їх технічно називають „крило" (вінґ), а до того ще 25 груп для перевозу війська, отже разом 163 „крил" (груп). Крім того, він домагається поширення літунства фльоти з трьома надлітаконосцями, замість одного, щоб можна постачати найтяжчі бомбардувальники. Такий перший надлітаконосець вже замовили коштом $218,000,000. Це справжній літунський майдан на морі, на якому можуть осідати бомбардувальники. Два літаконосці мали б бути на Атлантійському океані, один на Тихому. Теперішня повітряна сила має — 87 крил (груп). Одно крило нараховує від 30 важких бомбардувальників до 75 звичайних літаків.

ВИННІ КАДЕТИ МУСЯТЬ ЗАБРАТИСЯ ІЗ ШКОЛИ

Генерал-майор Фредерік Ирвінґ, суперітендент військової академії у Вест Пойнт, заявив, що кадети, які допустилися обману при іспитах, мусять забратися зі школи. Одначе, щоб вони могли зробити це без шкоди для військового стану, вони мають заявити про свій вихід із школи, після чого матимуть чисте ім'я і зможуть піти до війська як студенти. Досі 80 кадетів визнали свою вину. Департамент армії у Вашинґтоні оголосив, що кадети, які не признаються до вини (а їх коло десятка), будуть звільнені адміністративним порядком, або ж будуть покликані під військовий суд, залежно від рішення суперінтендента. Якого способу треба буде вжити, це залежатиме від доказів на суді. Суперінтендент Ірвінґ у розмові з кореспондентами заявив, що не було жадних погроз ані примусу підчас переслухання.

ЗАБОРОНИЛИ ПОЛІЦІЯНТАМ ВСТУПАТИ ДО ЮНІЇ

Ню Йорк. — Директор поліції Джордж П. Монаґан проголосив заборону поліціянтам вступати в члени будьякої юнії. Тим поліціянтам, що вже подали заяву в члени юнії, організованої Майкелом Квілом, головою транспортової юнії, директор наказав негайно вийти під загрозою дисциплінарних заходів. Цей наказ директор проголосив негайно після своєї конференції з посадником міста Винсентом Імпеллітері та правним дорадником Джаном МекҐретом. Саме у вівторок Майкел Квіл проголосив чартер юнії транспортових робітників для організації відділу поліціянтів і призначив перше зібрання цього відділу за два тижні.

НОВА РАКЕТА ДОЛЕТІЛА ДО ВИСОТИ 135 МИЛЬ

Вайт Сендс, у стейті Ню Мексіко. — Американська одно-зарядна одноступнева ракета, під назвою Мартін-Вікінґ VII, осягнула 135 миль висоти, коли її випустили на пробному полі в цій околиці. Вона має 48 стіп довжини і летить зі швидкістю 4,100 миль на годину. Вона повернулася на землю. Спорудження такого стрільна коштує $200,000. Ракету випустили в стратосферу за допомогою спеціяльного мотору. У віддалі 40 миль від місцевости. Застосована, ця збройне стрільно, ракета ця може летіти на 270 миль траєкторії. З теперішньою швидкістю вона могла б залетіти на місяць за 60 годин. Це перша одно-зарядна ракета, що досягла такої висоти. З черги це вже сьома американська ракета назви Вікінґ, вироблена для американської фльоти підприємством Ґленн Л. Мартін у Балтиморі. Попередня Вікінґ-ракета досягла висоти 107.3 миль. Крім Вікінґа, в Америці випробували одно-зарядну німецьку ракету V-2, яка досягла висоти 114 миль 17 грудня 1947 р. інша американська двоступнева ракета Вак Корпорал 24 лютого 1949 р. досягла висоти 250 миль. Останню пробу з ракетою Мартін Вікінґ VII спостерігав секретар армії, Френк Пейс, і багато знавців.

В АМЕРИЦІ

● **Населення міста Ню Йорку** на перше серпня становить 8,001,360 за даними департаменту здоров'я.

● **З льодівця на горі Мт. Гоббарт, на Алясці** вирятували військові літаки чотири особи, між ними проф. Волтера Вуда та його сина Петра з Фар Гіллс, Н. Дж. Зате пропала жінка професора, його дочка, пілот Моріс Кінґ та два товариші експедиції Арктичного Інституту для студій ледових околиць.

● **Літаки скидають радієві апарати на підсовєтські території.** Про це говорив у сенаті сен. Карл Мундт, згадуючи, що радієві апарати мають величину пачки з цигаретами. За їх допомогою можна слухати передачі „Голосу Америки".

● **Повертають американське громадянство італійцям,** які голосували підчас італійських виборів в Італії в 1946 р. У той час Америка була ще технічно у стані війни з Італією. Голосування законопроєкту перейшло вже в сенаті.

● **Д-р Рімска-Корсакова,** внучка російського композитора Миколи, приїхала до Злучених Держав як ділістка. Вона була 13 років лікаркою в Ленінграді.

● **Кораблем Ґріпсгольм приїхав** до Ню Йорку данський атомовий знавець д-р Йорґен Кох. Він буде професором математики в Технологічнім Інституті Массачуссетс.

АМЕРИКА ВІДКИДАЄ НОВИЙ ПІДСТУП СОВЄТСЬКОЇ ПРОПАҐАНДИ

Москва щойно тепер проголосила текст американської резолюції.

Вашинґтон. — Злучені Держави відкинули нові підступні совєтські пропозиції щодо договору п'ятьох великодержав та інших „мирних заходів", вважаючи їх звичайною пропаґандою, без будь-якого реального значення і можливостей для замирення. Америка вважає, що Москва, заки перебере нові міжнародні зобов'язання, повинна насамперед респектувати ті, що їх перебрала досі. Американська заява відноситься до вчорашньої відповіді Москви на переслане їй перед місяцем послання доброї волі від президента Трумана, рівночасно з конґресовою резолюцією про бажання приязні, дружби і миру з народами Совєтського Союзу. В совєтській відповіді, пересланій в імені Президії Верховної Ради СССР та підписаній її головою Н. Шверніком, заперечується американські твердження щодо бажань приязні і миру, обвинувачуючи американських „правлячі кола" у воєнній підготові та в розбіжностях між словами і ділами, та пропонується ті самі „мирові заходи", що їх в пропаґандивних цілях вже багато разів пропонували совєтські представники в Об'єднаних Націях та які були відкинені, включно з пропозицією великодержавного договору проти війни і забороною атомової зброї. До велико - державного договору Москва бажає включити теж червоний Китай, досі не визнаний ще Америкою та цілим рядом інших країн. Державний департамент, відкидаючи повторення совєтських мирних пропозицій, заявляє, що „харта Об'єднаних Націй становить врочистий мировий договір, який підписали всі країни, включно з Китаєм, Францією, Совєтським Союзом, Великою Британією і Злученими Державами", і якщо вона сьогодні не є достаточною ґарантією миру, то тільки тому, що Совєтський Союз її не респектує. Представник державного департаменту, даючи дальші вияснення на пресовій конференції, назвав нові совєтські пропозиції „пропаґандивною пасткою", з виразною метою приспати американський нарід та його оборонну готовість. Звернено окрему увагу на факт, що тоді, коли американська резолюція була всебічно обговорена американською публікою, совєтська відповідь, що наспіла з місячним опізненням, становить типовий документ таємно приготованої в Кремлі пропаґанди.

СПІЗНЕНЕ ПРОГОЛОШЕННЯ АМЕРИКАНСЬКОЇ РЕЗОЛЮЦІЇ В МОСКВІ

Москва. — З одномісячним опізненням і тільки разом зі совєтською відповіддю Москва поважилася вчора проголосити текст послання президента Трумана і текст конґресової резолюції з пропозиціями приязні і миру між американським і російським народами. Передержавши один місяць американські пропозиції в суворій таємниці і приготовивши на них свою відповідь, совєтська пропаґанда проголосила їх насамперед через всі свої радіовисильні і сьогодні вони мають появитися в совєтській пресі. При цьому совєтська пропаґанда використовує лист президента Трумана і конґресову резолюцію тільки на те, щоб накинутись на Злучені Держави повінню нової брехні та звалити на Америку всю відповідальність за теперішнє напруження в світі, перекручуючи факти та вибілюючи справжнього виновника за те напруження — большевицьку кліку в Кремлі. При цій нагоді Москва повторює свої підступні пропозиції нових міжнародних договорів, єдиним завданням яких, крім пропаґанди — було б допомогти Москві досягнути її основну ціль: запанування над світом.

КАРА СМЕРТИ ЗА СЛУХАННЯ „ГОЛОСУ АМЕРИКИ"

За повідомленням радія, в Куйбишеві (СССР) відбувся у Сталінґрадській окрузі суд над „саботажниками соціялістичного будівництва" та за слухання передач „Голосу Америки". З-поміж 11 підсудних — 3 засуджено на кару смерти, а 8 на кару 2-18 років ув'язнення. На смерть засудили голову колгоспу, керівника машино-тракторної станції та службовця міністерства постачання. Їм закидувано саботування пляну достав для держави мин. року та „систематичне слухання брехливих радієвих передач „Голосу Америки" та „поширювання тих передач з підлими намірами". Присуд виконано впродовж 24-ох годин після його проголошення.

„УКРАЇНА — КОЛЮЧКА В ТІЛІ МОСКОВСЬКОГО ПОЛІТБЮРА"

ЗНАМЕННИЙ ГОЛОС АНҐЛІЙСЬКОГО ПУБЛІЦИСТА ПРО УКРАЇНСЬКИЙ ВИЗВОЛЬНИЙ РУХ

Лондон. — Відомий англійський публіцист — Едвард Кренкшо надрукував в місцевому „Обсервер"-і та в канадійському „Ґловб енд Мейл" довшу синдиковану статтю про визвольний український рух, характер якого з'ясований вже в заголовку: „Після тридцяти років, цілі Москви загрожені розбиттям на Україні." Нав'язуючи до останніх повідомлень про нову „єжовщину" в Україні та про новий похід Москви проти „буржуазного націоналізму" в українській літературі та в усіх інших галузях, — включно зі самою комуністичною партією в Україні, автор твердить, що „під-совєтська Україна знову показалася колючкою в колективному тілі московського Політбюра". — Проаналізувавши дбайливо совєтські повідомлення про націоналістичні ухили в українській літературі та подавши цілий ряд відомих для українців, але дуже мало відомих, — або й цілком невідомих для чужинців фактів про український визвольний рух та українську боротьбу за свою незалежність — автор приходить до такого висновку: „Ще тепер, після невимовних терпінь України з рук німців, після депортацій і після жорстокої партійної чистки 15 місяців тому, (українській) націоналістичний рух спротиву проти влади Кремля залишається такий сильний, що Московський Центральний Комітет вважає за конечне відступити на хвилину від претензій, що все в порядку, та започаткувати більшу пропаґандивну кампанію замаскованих погроз проти нього".

(„Наша Мета").

ВОЄННИЙ ФЕСТИВАЛЬ КОМСОМОЛУ В БЕРЛІНІ

Берлін. В цій колишній столиці німецького Райху продовжується фестиваль інтернаціонального комсомолу, що на словах говорить про мир, а на ділі є виявом воєнної підготови Совєтів. Пол Гофман, колишній адміністратор Пляну Маршала, відвідав вчора Берлін і ствердив, що комуністичний фестиваль до злуди нагадує тоталітарні демонстрації Гітлера перед війною. „Насамперед ми мали чорні сорочки Муссоліні, потім брунатні сорочки Гітлера і тепер маємо сині сорочки комуністів" — заявив Гоффман в розмові з МекКлоєм, американським високим комісаром в Німеччині, додаючи: „я цікавий, як довго ще потриває заки ми всі втратимо наші сорочки".

ПРЕЗИДЕНТ ПРОТИ ЗМЕНШЕННЯ ФОНДІВ ЗАКОРДОННОЇ ДОПОМОГИ

Вашинґтон, 7 серпня. — Президент Труман закликає Конґрес не зменшувати фонди на втримання Об'єднаних Націй, Пан-Американської Юнії або інших міжнародних організацій. Заклик з'явився у формі листи до сенатора Кеннета МекКеллера, голови сенатської комісії фондів, в якому президент висловив протест проти зменшення тих фондів на десять відсотків у палаті репрезентантів. Він закликає також не ухвалювати поправки, що обмежує на одну третину всі видатки ЗДА на закордонні цілі. Таку поправку ухвалила вже палата репрезентантів. Бюджет на закордонні цілі становить $30,000,000, а це, на думку президента, розмірно невелика сума. „Якщо ми не дотримаємо зобов'язань супроти ОН та інших міжнародних аґенцій і не призначимо належних наших фондів, тоді ми наражаємо на небезпеку наше провідне становище, наше моральне значення, наше право до сильного голосу в таких справах" — пише президент. Якщо Америка не хоче дотримувати таких зобов'язань, тоді краще, щоб вона виступила з таких міжнародних організацій — додав Труман.

Інспекційна подорож През. Трумана

Вашинґтон. — Президент Труман збирається відвідати військові табори і промислові підприємства, щоб побачити, чи економічно й продуктивно вживається оборостся оборонних фондів. Про це повідомив після розмови з президентом у Білому Домі конґресмен Герберт Боннер, який очолює підкомісію палати для перевірки видатків екзекутивного департаменту.

ПРОФ. СМАЛЬ - СТОЦЬКИЙ ПОВНИМ ПРОФЕСОРОМ НА МАРКЕТСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

В останньому довідуємося, що відомий наш вчений і громадський діяч, проф. Роман Смаль-Стоцький, був іменований повним професором на Маркетському університеті. — Проф. Артур Колмен, ґратулюючи проф. Смаль-Стоцькому з цієї нагоди, пише в листі: „Ваші видатні досягнення, як вченого, та Ваш завзятий спротив проти комунізму, становлять шляхетний приклад для нас всіх, Ваших колеґ."

СКАСУЮТЬ КОРДОНИ НА ВИПАДОК НАПАДУ АТОМОВОЮ БОМБОЮ

Оттава, Канада. — Урядовці цивільної оборони Канади і ЗДА погодилися на плян скасувати всякі обмеження на 3,500-милевому кордоні між Канадою і Злученими Державами на випадок нападу атомовою бомбою на Північно-Американський континент. Милард Калдвел, адміністратор цивільної оборони ЗДА, заявив, що кордони будуть скасовані при першій потребі.

ЗАТРИМКА ЧЕРВОНИХ З ВІДПОВІДДЮ АЛІЯНТАМ В КОРЕЇ

Комуністичне радіо обвинувачує аліянтів в порушенні невтральности

Токіо, 8 серпня. Аліянтське командування вчора намарно очікувало комуністичної відповіді на послання ген. Ріджвея до червоних командантів в справі ґарантій невтралізації міста Кесонґ, в якому відбуваються переговори в справі перемир'я в Кореї та від якої ген. Ріджвей узалежнив продовжування переговорів. Натомість комуністична радіовисильня із свого боку обвинувачувала аліянтів, що їхні війська в дні 1-го серпня два рази порушили невтральність тої зони. Ген. Ріджвей наказав перервати переговори після того, як минулої суботи 140 комуно-китайських вояків в повному озброєні пройшли біля місця переговорів, домагаючись вияснень випадку. Червоні команданти вибачились, що це був випадок, що буде просліджений, але ген. Ріджвей домагався додаткових ґарантій, що він більше не повториться, квестіонуючи рівночасно його „випадковість". На це чергове домагання немає ще комуністичної відповіді і комуністичне радіо теж ані словом не згадує про одержання аліянтського послання, видвигаючи зі свого боку обвинувачення проти аліянтів. Аліянтська делеґація, що впродовж двох днів конферувала з ген. Ріджвеєм в Токіо, вернулася вчора назад до Кореї та очікує дальших доручень. Червоні закидують аліянтському командуванню, що воно тенденційно шукає причин для перервання або бодай відкладання переговорів, маючи в цьому політичні цілі, зокрема бажаючи цим вплинути на американський Конґрес, щоб він ухвалив дальші фонди на збросння, як теж намагаючись в той спосіб створити відповідне тло для заповідженого мирового договору з Японією. В редакційній статті одної комуно-китайської газети заповідається, що вислід переговорів залежатиме виключно від американців та від зміни їхнього „нещирого відношення".

ТІЛЬКИ АВІЯЦІЯ АКТИВНА НА ФРОНТІ В КОРЕЇ

Токіо, 8. серпня. — Теж впродовж вчорашнього дня на корейському фронті тільки авіяція продовжувала свою активність, тоді коли сухопутні війська обмежували свої дії до цілком незначних випадів патрульних відділів для провірки терену. Один ворожий літак скинув кілька бомб на аліянтські лінії, а 236 аліянтських бомбардувальників виконали цілий ряд успішних налетів на скупчення ворожих військ та ворожі воєнні об'єкти і шляхи постачання в запіллі, завдаючи ворогові багато втрат. З огляду на обмеження до мінімум акції сухопутніх військ, квартира Восьмої Армії перестала видавати щоденні фронтові звідомлення. Від бомбардування аліянтської авіяції згинуло щонайменше 200 ворожих вояків. Теж аліянтська фльота на східному і західному побережжях Північної Кореї продовжувала облогу ворожих портів, бомбардуючи рівночасно портові споруди та надбережні шляхи постачання.

ЮГОСЛАВІЯ ВКАЗУЄ НА ІДЕОЛОГІЧНІ РОЗБІЖНОСТІ МІЖ МОСКВОЮ І КИТАЄМ

Београд. — Інтерпретуючи останнє видання Комінформу, присвячене майже в цілості річниці комуно-китайської революції, югославські комуністичні спеціялісти приходять до висновку, що між Кремлем і комуністичним Китаєм існують глибокі ідеологічні розбіжності, які в результаті можуть закінчитися тільки подібним конфліктом, як він існував між Москвою і Югославією. В журналі є чотири статті китайських комуністів і одна непідписаного російського автора. Китайські автори цілком іґнорують Сталіна і Совєтський Союз, признаючи тільки важливість Жовтневої Революції для капіталістичних країн, тоді, як всі успіхи китайських комуністів вони приписують виключно їм самим та їх лідерові Мао Це-Тунґові, навіть не згадуючи про будь-яку совєтську допомогу. Сталін, по думці югославських спеціялістів, такого ставлення справи не стерпить і не подарує китайським комуністам.

● **„Американський народ керуватиметься думкою Айзенгавера в питанні висилки війська до Европи"** — сказала помішник секретаря оборони ЗДА, Анна Розенберґ, прибувши до авіобази на Райн-Майні в Німеччині.

● **Ще раз звернувся** до корейських і китайських червоних генералів голова міжнародного Червоного Хреста, щоб дозволили подати допомогу полоненим, яких тримають у Північній Кореї та Китаї.

ПЛЄВЕН ТВОРИТЬ НОВИЙ УРЯД ФРАНЦІЇ

Париж, Франція. — Колишній премієр Рене Плєвен прийняв вчора пропозицію президента Оріоля та погодився попробити заходи для створення нового уряду Франції. Свою згоду він дав після вступних розмов з представниками поодиноких партій та з обрахунком, що йому пощастить здобути в Національній Асамблеї піддержку передбаченої конститутцією більшости. Досі свою піддержку заповіли йому незалежні, народні республіканці і соціялісти, не даючи ще своєї згоди на евентуальну їх участь в самому уряді. Плєвен буде вже третім з черги, після Рене Маєра і Моріса Петше, що намагатиметься створити новий уряд. Його попередники провалились під час голосування в Асамблеї через внутрішньо-політичні суперечності, зокрема відносно державної піддержки для шкіл та зрівноваження цін зі заробітною платнею. Успіх Плєвена залежить від того, чи йому пощастить не допустити до нової дискусії на ці теми. Голосування в Асамблеї мало б відбутися вже сьогодні.

В СВІТІ

● **Вийшли на вершину** Мон Блян Пік Ґранде Юрас, 14,020 футів висотою, німці Андре Гекмайєр і Герман Коленшперґер, переборовши протягом трьох днів і трьох ночей дуже небезпечні бурі, покриті кригою круті стіни й льодовці, і вписавши цим подвигом славетню сторінку в історію альпінізму.

● **Кац-Сучи** — польський делеґат до Економічної і Соціяльної Ради ОН — заявив, що „співіснування і кооперація" комуністичної і капіталістичної систем не тільки можливе, але й потрібне.

● **Зруйнувати гірський замок Гітлера в Берхтесґадені,** пошкоджений свого часу бомбами, вирішив уряд Баварії, щоб неонацисти не перетворили його на свою святиню.

● **Обрана на королеву комуністичного фестівалю „світового миру"** в Східному Берліні дев'ятнадцятирічна Травда Айзенкольд втікла до Західного Берліну. „Я волію бути прибиральницею на Заході ніж чудо-дівчиною на Сході" — заявила вона кореспондентам.

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily exxcept Sundays, and holidays bv the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	One year	$10.00
На три місяці	$ 2.75	Six months	$ 5.25
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

За кожну зміну дареси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СОВЄТСЬКА ВІДПОВІДЬ

На спеціяльне прохання державного департаменту і президента Трумана, американська преса й радіо передали вичерпуючо або й в цілости совєтську відповідь на резолюцію американського Конґресу з пропозицією приязні і дружнього співжиття між американським і російським народами. Совєтська відповідь — це черговий совєтський удар в американське лице, який щонайменше повинен би опам'ятати тих, що це чесне лице підставляють під того роду удари.

Резолюція Конґресу Злучених Держав, константуючи американське приязне ставлення до народів Совєтського Союзу та бажання жити з ними в мирі і спільно для миру працювати, висловила одне головне бажання: усунути перешкоди, які стоять на шляху до такої приязні, миру і співжиття, зокрема усунути залізну заслону та встановити дружні і безпосередні зв'язки між цими народами. Резолюція рівночасно запевняла, що Злучені Держави і їх нарід не мають жадних ворожих замірів щодо Совєтського Союзу.

Президент Труман, виконуючи волю Конґресу, переслав цю резолюцію на руки голови Президії Верховної Ради СССР, Н. Шверніка, в дні 7-го липня. Рівночасно „Голос Америки" постійно передавав текст резолюції в російській, українській, грузинській та інших мовах під-совєтських народів. Совєтська преса зі свого боку впродовж цілого місяця ані словом не згадала про цю резолюцію, передаючи її щойно вчора вже разом зі своєю відповіддю.

Совєтську відповідь на цю резолюцію переслав тепер Н. Швернік в імені Президії Верховної Ради СССР на руки президента Трумана, за посередництвом державного департаменту. І в совєтській відповіді і в листі Шверніка окремо пропонується президентові Трумановi та американському Конґресові подати цю відповідь до відома американського народу, що й зроблено. Значить, Совєтам, що цілий місяць промовчували перед своїм народом американську резолюцію,окремо залежало на тому, щоби американський нарід якнайскорше познайомився з їхньою відповіддю.

Саму совєтську відповідь можна вважати вершком брехні і облуди. Що більше, в ній кожне з цих брехливих слів має на меті не тільки пасивно заперечити правду, але запевнити перемогу брехні. Совєтська відповідь подумана не як оборона, але як наступ, що його, в додатку, мається перевести таки при американській допомозі.

На початку совєтської відповіді ствердженo, мовляв, Совєтський Союз вже від першого дня свого існування змагає виключно до миру ,на нікого ніколи не нападав, в нічиї справи ніколи не встрявав, з усіми народами світу бажав миру і співпраці й того самого бажали собі інші народи у відношенні до Совєтського Союзу, тільки їх „правлячі кола" до того не допускали. Теж теперішню миролюбну політику Совєтського Союзу — сказано в тій брехливій відповіді — піддержують вповні і всеціло не тільки народи Совєтського Союзу, але й інших країн, але їм протиставляться „правлячі кола", що для особистого зиску змагають до війни.

Твердження американського Конґресу щодо бажань приязні і миру зі Совєтами, це — у совєтській відповіді — брехня. Американський Конґрес і „правлячі кола" що іншого говорять і що іншого роблять. І на це наводиться „докази", як то ці „правлячі кола" роблять усе можливе, щоб погіршити американсько - совєтські стосунки. У висновку пропонується щераз ті самі пропаґандивні і брехливі „мирові заходи", що їх совєтські манекіни бездушно вже безліч разів повторювали в Об'єднаних Націях та які були відкинені не тільки як нереальні, але як складова частина совєтської аґресії на підкорення світу.

Зі загального американського відгомону на цю совєтську відповідь видно, що в Америці вже дуже мало наївних, які дадуться зловити на совєтську брехню. Натомість можна сподіватися, що цей черговий удар в лице опам'ятає тих, які, замість порозуміння, співпраці і піддержки для волелюбних жертв московсько-большевицької тиранії в їх боротьбі проти неї, добровільно підставляють лице під її удари.

Армія Об'єднаних Націй

Американська підготова до оборони проти можливої аґресії з боку Совєтів увійшла в таку стадію, що про неї вже відкрито заговорили кореспонденти з европейського терену, як теж і з терену Об'єднаних Націй. Вони кажуть, що ОН потайки обговорюють спосіб переміни армії країн Атлантійського Пакту в армію Об'єднаних Націй, коли на це прийде відповідна хвилина. Генерал Двайт Д. Айзенгавер, який перебуває тепер постійно в Европі, має вже свою головну квартиру і завзято працює над завершенням великого організаційно-стратегічного пляну. Недавня ухвала американського Конґресу, щоб післати до Европи дальші американські дивізії, вказує тільки на серіозне трактування оборони Европи Америкою. Не дуже далекий час, коли над квартирою Айзенгавера може маяти синьо-білий прапор ОН.

Окрема підкомісія первісних чотирнадцяти держав, які приступили до Північно-Атлантійського Пакту, приготовляє способи й засоби мобілізації військових сил вільного світу для протидіяння, якщоб справді Росія й її сателіти відважилися на чинну аґресію. Підкомісія пильно слідкує за подіями в Кореї і на підставі досвіду з того сектору приєднується до інших подібних угрупувань, щоб для їхньої власної охорони окружити перстенем землі, проти яких Совєти можуть кожної хвилини почати економічний, політичний та військовий наступ.

Коли мова про армію, то треба взяти в рахунок у першу чергу чисто військові справи. Такими проблемами являються: транспорт війська до загрожених місць, щоб недопустити до „доконаного факту"; стандартизація зброї й устаткування; забезпечення гладкого порозуміння між командантами, які говорять різними мовами, привикли до різної тактики, мають відмінну систему постачання харчів і матеріялів і т. п.; зрівноваження тягарів між поодинокими країнами, які причиняться до втримання військ Атлантійського Пакту; встановлення операційного пляну ОН, пропаґанда для перемоги військ ОН над військами комуністичних країн і т. п.

Такі проблеми випадково вирішують тепер у Кореї. Звісно, що з вибухом Корейської війни тільки одна Америка була на місці, тобто в Японії, з чотирма дивізіями. Там майже не було питання порозуміння й постачання тому, що це були американські війська. Теж підчас початкових боїв американська армія несла увесь тягар на своїх плечах і не треба їй було рахуватися з іншими арміями. Одначе, такий стан справи мав свої некорисні наслідки. Найважливішим — це нарікання населення Америки на завеликий тягар для самої Америки, коли в засаді була війна ОН в обороні Кореї. Коли ж прийшли заяви висилки армій інших націй, то Америка не могла зразу прийняти їхньої пропозиції, бо цих вояків треба було озброїти американською зброєю і підучити їх американської тактики та команди.

Оці недомагання в Корейській війні заздалегідь вирівнює ген. Айзенгавер у своїм штабі, що його звуть „ШЕЙП" (SHAPE) від початкових літер англійської назви Сопрім Гедквортерс Аллайд Поверс оф Юроп — Головна Кватира Союзницьких Сил Европи. Там заздалегідь вирівнюють різнородні різниці між окремими одиницями спільної армії, бо кватира ген. Айзенгавера в Рокенкур у Франції перемінилась би в кватиру ОН.

Команда ОН, яка находиться тепер в Кореї під ген. Метю Б. Ріджвеєм, а давніше була в руках ген. Доґлеса МекАртура, перейшла б у руки ген. Айзенгавера. Одначе нагляд над цією „об'єднаною командою", що його в Корейській війні виконує Пентаґон у Вашинґтоні, перейшов би в руки якоїсь делеґації країн з Атлантійського Пакту, чи ОН.

Досі Злучені Держави, Великобританія, Франція і Норвегія заявили, що їхні збройні сили, які находяться в Европі, можуть на випадок потреби, перейти під команду ОН, Канада й Бельгія дали до пізнання, що й вони можуть на це вгодитися. Зорганізування армії ОН є передбачене в Чартері і на випадок аґресії, а радше після того, як Рада Безпеки й Генеральна Асамблея ОН назвуть когось по імені аґресором і видадуть заклик до відбиття нападу. Тоді треба буде теж ясно сказати, яка ціль виправи. Коли це станеться, буде встановлена „об'єднана кватира", яка діятиме за загальними інструкціями з ОН і діставатиме вісті від команди з розвитку воєнних дій. Очевидно, що поспіх в організуванні такої виправи є тотожний з успіхом і тому нічого дивного, що Америка й її друзі так основно приготовляються до оборони проти можливої несподіванки.

Микола Чубатий

Право самоозначення та його практичне примінення

Право самоозначення народів, здефіньоване та впроваджене у міжнародню політику американським президентом Вудровом Вільсоном, це на ділі пристосування демократії до міжнародної політики. Засада самоозначення стверджує, що єдиним рішальним чинником організації життя поміж народами є людина та її вільна воля жити таким чи другим державним життям. Після переможного походу демократичних поглядів у внутрішнім життю народів продовж другої половини 19-го та початку 20-го сторіччя, стало зовсім природним, що мусить бути респектована не тільки воля одиниці в державі, але також воля людських колективів-народів.

Право самоозначення народів, стаючи головною засадою життя поміж народами, зіпхнуло на другий плян навіть такі важливі справи, як економіка країни та стратегічні рації при розмежуванню народів, а вже відкинуло цілком так звані історичні претенсії одного народу до панування над другим.

Засада самоозначення народів стала теж фундаментальною політичною доктриною політики українського народу у його змаганні остаточно стати господарем на своїй землі. Опираючися на своє право самому означити своє політичне існування, український нарід в часі російської революції 1917 року дійшов сукцесивно від домагання автономії в межах федеративної Росії аж до висловлення своєї волі бути вповні самостійною нацією 22 січня 1918 та об'єднаною нацією 22 січня 1919.

Цей політичний процес залежав не тільки від політичного дозрівання українського народу, але також від поведінки дотеперішнього окупанта української землі. Нема мабуть сумніву, що коли б революційна Росія 1917 року була показалася ліберальна та була залишила вповні українському народові право вирішувати свою політичну долю, може й було б закінчилося на сформованню української держави, сфедерованої з російською державою, до якої були б прилучилися ще й другі українські землі, бо ціллю політичного життя кожного народу є не формальна самостійність, але дійсна можливість бути вповні господарем на рідній землі та паном свого політичного, економічного та культурного життя; жити та розвиватися по лінії власних шляхів свого національного духа.

Сталося інакше. Російський Тимчасовий Уряд показався не менш ворожим супроти України ніж царський. Так саболшевицький уряд Росії показався не менш ворожим супроти України ніж царський та демократичний. Практика політичного життя України вже продовж двох революційних років показала, що неможливе є упорядкування життя українського народу супроти своїх сусідів інакше, як тільки на засадах повної державної самостійности. Українські демократи скоро та болюче переконалися, що немає спільної мови поміж українською і російською демократіями; українські большевики дещо пізніше переконалися, що немає спільноти інтересів поміж українськими та російськими большевиками. Ще далеко перед 1918 роком західно-українські демократи переконалися, що немає спільної мови поміж українською та польською демократіями, й таким способом остаточно вже на початку 1918 року появився як одинокий політичний ідеал українського народу, зміст його самоозначення: самостійна та соборна українська держава.

По невдатних війнах український нарід вже ані на йоту не зміняв свого політичного ідеалу. Навпаки, він за нього боровся безвпинно продовж останніх 30 років, кладучи на жертівнику самостійної та соборної України біля 10 мільйонів жертв. Український нарід формально вже 22 січня 1919 року не тільки сформував свій політичний ідеал, але й виконав своє право на самоозначення. В наступних 30 роках боронив він того свого права з такою рішучістю та впертістю, що тільки людина злої волі або політично сліпа того не видить. Український нарід вже самоозначився як найясніше і вдруге самоозначуватися не потребує. Він може хіба тільки, пристосовуючи право самоозначення народів, поладнати зі своїми сусідами справи межових округів, де на мішаних територіях може справді заходити сумнів яка є воля більшости населення. Український суверенний нарід може передумати зі сусідами обопільне справлення границь.

Таким самим способом повставали всі новочасні держави, визволені з-під чужинецького панування. Стихійний вияв волі населення на основній та безспірній національній території, революційна боротьба в обороні своїх ідеалів — це шляхи, якими стали незалежними Польща, Чехія, Ірляндія, Індонезія та багато других нововизволених націй світу. Ані на думку не приходило Англії питати всенароднім голосуванням ірляндців чи вони хотять волі, ніхто не висував пляну голосування в справі незалежности в Індії, Бурмі чи Індонезії. В Індії проблемою була тільки справа музулман, в Ірляндії справа Ульстеру, себто північної Ірляндії, сильно заселеної англійцями протестантами, але про потребу дати свободу основній території тих нових вільних націй ніхто не питався, бо ж це була справа очевидна та безсумнівна.

Порушуємо це питання тому, що серед російських еміґраційних кол, а саме серед тих, що реклямуються за найбільш ліберальних, постійно висувається домагання, щоб по упадку большевицької влади влаштувати на цілій Україні голосування під протекторатом Об'єднаних Націй, щоб — мовляв — знати, чи Україна справді хоче самостійности, чи може таки хоче бути з Росією у якійсь куцій федерації. Таку проблему висували вже кілька разів російські демократи при зустрічі з українцями в Ню Йорку. В такім самім дусі написав недавно обширну статтю в „Соціялістичнім Вестніку" провідний демократичний російський журналіст Соломон Шварц.

Видно, що російська ліберальна еміґрація прикладає до тих поглядів Шварца велику увагу, коли її вповні передрукував нюйорський російський щоденник „Новое Русское Слово". Можна пропускати, що домагання з боку росіян влаштувати плебісцит на Україні буде головним політичним конем, на якім схотять російські демократи виїхати перед американську політичну опінію, все таки непоінформовану про запеклу 30-літню боротьбу українського народу зі своїми сусідами наїзниками за своє самоозначення.

Для необізнаного з дійсністю таке домагання може на перший погляд навіть видаватися справедливим. Але хто основно приглянеться правдивій вартости того домагання, той скоро зорієнтується, що поза ним криється зла воля та намагання російських імперіялістів таки задержати Україну при Росії. Це не добра воля правдивого демократа поладнати зі сусідом справу, яка є ясна, тільки бажання відновити застарілий процес.

Тим доказовим матеріялом, на підставі якого найвищий трибунал в українській справі, суд 30-літньої історії, видав вже свій присуд — це тих 10 мільйонів українських жертв, це нечуваний в світі парадокс, що Україна, одна з найбагатших країн в світі, вимерла голодом, це той парадокс, що українці, перед 1914 роком одна із найбільш плодовитих рас на світі, на ділі за останніх 30 років не побільшила свого числа.

Чи автори проєкту, щоб під надзором Об'єднаних Націй переводити голосування на Україні — чи вона хоче бути вільною нацією чи ні, — не видять тої смішности, що Україна сама є членом Обєднаних Націй, отже Україна сама мала б домагатися ствердження чи вона є нацією чи ні.

Вкінці, чи таке голосування взагалі в Україні можливе навіть коли б хто впав на такий парадоксальний помисл? Та ж насамперед треба було б усунути з України мільйони тих росіян, що за часів большевицького насильства штучно були тут навезені. В Україні вони, як зайди, привезені наїзником, не мають ніякого права голосувати в справі країни, до якої вони прийшли як знаряддя міжнародних злочинців. Тоді теж треба б спровадити наново на Україну мільйони насильно вивезених українців, кількість яких має вагатися поміж 4-6 мільйонами, бо ж вони, жертви міжнародних злочинців, насильно викинені з рідної землі, мають кваліфіковане право рішати про долю своєї батьківщини. Чи можливе таке масове переселення народів перед тим й на це, щоб улаштувати голосування над справою нині вже ясною як день для всіх людей доброї волі?

Коли б хто хотів консеквентно міркувати аргументами Шварца та його товаришів — проф. Карповича, Абрамовича та других, тоді з таким самим правом можна б домагатися голосування в Польщі, в Чехії, в Румунії, не говорячи вже про балтійські держави, бо всі вони на ділі нині під владою Москви, а деякі навіть не мають своїх представників в Об'єднаних Націях. Ні одна з них не повстала шляхом всенародного голосування.

Немає сумніву, що у авторів того проєкту брак доброї волі поладнати в справедливий спосіб справу поміж Україною та Росією, як поміж двома сусідами, що мусять жити біля себе. Український нарід хоче сусідської згоди з усіми народами, але волі своєї давно вже ясно висловленої і кров'ю найкращих синів України припечатаної він цілком певно не дозволить квестіонувати будь-якими міжнародними махінаціями.

Вол. Дорошенко

МОЇ ЗУСТРІЧІ Й РОЗМОВИ З АКАД. А. КРИМСЬКИМ

(Спогади з нагоди 80-річчя його народин)

2

Само собою зрозуміле, що ми, як члени української студентської громади, вважали за свою повинність ходити на виклади Яворницького. Цього вимагав принцип та й треба ж піддержати свого професора, бо його виклади, звичайно, не могли зібрати багато слухачів. Москалі на них не вчащали, та і з українців ходило небагато. Отож як би ми не ходили, то Яворницькому довелося б припинити свої лекції. Треба сказати, що він сам був винний, що слухала його невелика громадка. Він просто розганяв слухачів своєю українофільською гіпер-обережністю та льояльністю. Викладав Яворницький дуже живо й цікаво. Він мав безперечний нарративний талант і вмів змалювати історичну подію або постать так майстерно, що просто захоплював слухачів. Земляки, що вчилися в Строгановському училищі, теж дуже хвалили виклади Яворницького з російської історії за їх живість і цікавість.

Недурно пізніше виступив він як непоганий український белетрист, правда, старої етнографічної школи, в роді Олекси Стороженка.

Але провівши одного дня свою лекцію дуже гарно, з великим патріотичним захопленням, яким захоплював слухачів, на другий раз охолоджував те гарне враження, яке нею справив, несподіваними тиміямами московським царям. Усіх нас аж підносило від такого сервілізму. Ним Яворницький геть знеохочував до себе, до своїх викладів і — що ще гірше — до самої української справи тих наших несвідомих юнаків, що їх пригорнув був до українства попереднім разом. Студенти тоді були в переважній більшості настроєні революційно, в усякому разі ворожо до царів та їх режиму, а тут український професор так тих проклятущих царів вихваляє! Можете собі уявити, як фатально впливали такі пеани на студента, що стихійно тягнувся до свого, але ще не мав виробленого національного світогляду. Такий прозеліт з огидою покидав виклад, а заразом сахався вже й українства. Збентежений незвичними в устах українського професора похвалами на честь московських царів, наших гнобителів, я запитався його: „На що ви, Дмитре Івановичу, так вихваляєте царів?" — „А на те, — каже він, щоб мати змогу викладати, інакше шпиги донесуть, що я сію сепаратизм, і буде мені біда, поминувши вже те, що доведеться припинити виклади".

На мій погляд, така боязливість була зовсім безпідставна. Раз, що Московський університет (як і петербурзький) славився своїм лібералізмом, а друге, що в Москві й Петербурзі начальство дивилося крізь пальці на те, за що переслідувало на Україні — в Києві, Харкові чи Одесі. Про те, що Яворницький міг сміливо й безбоязно викладати взагалі історію України, а не лише Запоріжжя, сказав нам такий авторитететний чоловік, як проф. Матвій Любавський, відомий знавець історії й права Литовсько-Руської держави. Він, між іншим, викладав тоді про так званий Литовський Статут. Я ходив на ці його виклади й, знаючи українську мову, допомагав вияснити той чи інший незрозумілий москалям термін чи вислів. Завдяки цьому був у дуже добрих відносинах із Любавським, який до речі не виявляв супроти нас українців специфічного московського шовінізму і навіть допомагав нам одержувати зі Львова видання Наукового Т-ва ім. Шевченка. Ми виписували їх на його ім'я, а він, одержавши, передавав мені. Тож, не задовольняючися викладами Яворницького, що обмежувався Запорожжям, ми звернулися до Матвія Кузьмича, як звали Любавського, з проханням поширити свій курс Литовсько-руської історії й викладати нам цілу історію України. А він на це: „Та ж ви маєте свого Яворницького. Під плащиком історії українських козаків він може викладати вам взагалі історію України від князівського часу аж до нашого". Любавський мав повну рацію. Викладаючи історію України під прикривкою історії Козаччини, Яворницький був би критий не лише формально: адже ж попередниками козаків за княжих часів були так звані „бродники", а спадкоємцями — кубанці.

Яворницький запрошував своїх слухачів і до себе. Але я рідко коли бував у нього в хаті, знеохочений згаданою вище його асекурацією перед закидами сепаратизму. Він мав гурток своїх прихильників — полтавців, учнів Полтавської гімназії, теж таких, як і він сам, етнографічних українців. Вони стало відвідували Дмитра Івановича. Обстанова в хаті Яворницького була типово українофільська. Вишивані рушники прикрашали портрети батька Тараса, Богдана Хмельницького та інших. Господар зараз брався „частувати гостей" малоросійським салом та горілочкою. Мабуть більше через це й ходили до нього полтавські земляки: перехилити чарочку та поспівати українських пісень і цим відвести душу на чужині. З балачок, які точилися у Яворницького, я пам'ятаю його нецензурні анекдоти про відому артистку Затиркевичку та оповідання про його розшуки по різних провінціональних архівах, у дуже непривітних обставинах за матеріялами до історії Запорожців. Треба було великої любови до справи, щоб порпатися в поскиданих без ніякого ладу шпаргалах у якихсь баштах, серед страшенної порохняви, — влітку в невимовній духоті, а взимку серед нечуваної холоднечі, бо ці склади ніколи не опалювалися. Це було справжнім геройством з боку Яворницького працювати в таких жахливих умовах. Та він згадував про ці свої розшуки без жадної самохвальби, з правдивим запорозьким гумором.

Яворницький був знайомий із Кримським, але з його відзивів про Агатангела Юхимовича я вичував якусь нехіть до нього, як до дивака й неврастеніка. Мовляв, Кримський має напади епілепсії, яка ним кидає й виснажує. Не подобалося Дмитрові Івановичеві, що Кримський держиться осторонь, приятелює тільки з директором Лазарівського Інституту Східніх Мов, проф. Всеволодом Міллером (відомим етнографом) і буває лише в нього. Проте, мабуть таки Яворницький справив нас, мене й мого приятеля Павла Снітила, до Кримського, подавши його домашню адресу. Повторяю, я вже не пам'ятаю першої своєї візити до Кримського. Знаю, що він тоді ще не жив у Лазарівськім Інституті, де був професором, але невдовзі по моїх із Снітилом відвідинах перенісся до Інституту.

(Продовження буде).

Юрій Артюшенко

БОРОТЬБА ДВОХ ДУХОВОСТЕЙ

II. Сучасність

Москву, як і раніше, знутра обезвладнюють ті ж ідеологічні, політичні й силові протиріччя, — а між ними на першім місці безкраї простори з поневоленими ними народами. Від першої світової війни й до сьогодні українці дають моральну підтримку всім сусіднім поневоленим Москвою народам — підсилюючи їхнє хотіння, волю і бажання звільнитися з московських кайдан — і пов'язуючи їхні політичні стремління зі своїми. І завдяки цьому українці сьогодні вже мають належний капітал серед цих народів. — Понад усіми силами, що загрожують большевизмові, сьогодні стоїть визвольний рух поневолених народів СССР. — Москва це знає. — Україна й далі тяжко поневолюється. Українські народні маси й далі не мають свободи слова, права захисту і вільного руху на своїй власній землі. В Україні й далі панує деспотія, а поліційна система страрається охопити кожну одиницю, її думки, її вчинки й слова і все, що здається підозрілим нищиться...

До початку другої світової війни Москва як не намагається, все ж їй не вдалося вбити національно-державного руху серед українського народу. — Події в Карпатській Україні великим гомоном відбилися в Україні. — Велика частина українців прийняла їх як пеерсторогу — не довірювати новому наїзникові. Інакше б не сотками тисяч, а міліонами українці переходили б на бік німців.

Сталін знову, як це було у відозві з 12 грудня 1917 року, вжив політики порожніх обіцянок, за наївну віру в які багато українців по війні заплатило життям, а сьогодні вже прийшла черга й на В. Сосюру за надрукування поеми „Любіть Україну" та на О. Корнійчука за оперу „Богдан Хмельницький", якій то закидається націоналістичний ухил. Власне Москва в початках війни змінила була з вище згаданих мотивів свій курс і, як то, наприклад, у пропаґанді, згадуючи російського полководця Суворова, мусіла згадати й Гетьмана Богдана Хмельницького, та встановити навіть його імені „орден", як нагороду за відвагу, а також покликатися на славних полковників Богуна і Кричевського. Та чи не цей самий курс вони часто беруть і по відношенні всього західного світу?

Та не встигла закінчитися війна, як Москва забула про свої обіцянки щодо зміни внутрішньої політики й знову повернулася до своєї старої шовіністично - імперіялістичної політики, яка то між іншим, обіцює в епіграфі на титульній сторінці брошури академіка С. М. Вавилова, що „ — В будущем ми кроме побєдоносного русскаго меча, положім на весп европейской жізні й рускую мисль... (В. Г. Велінський 1848 г. „Мисли й заметки о русской литературе"). І Москва по рецепті часопису „Радянська Україна" почала нищити ідеологію повстанців — яку вони черпають із української історії". І так „Постанова ЦК КП(б)У в 1946 р. констатує, що останнім часом вийшов підручник „Історії української літератури" за редакцією С. Маслова і Е. Кирилюка, який фальсифікує справжню історію українського народу, його літературу відриває ться від „великого" братнього російського народу, трактує розвиток української літератури, як самобутній український процес відірвано від російської історії. Цим автори і редактори того підручника — говориться в постанові, — допустилися ворожої, націоналістичної концепції в розвитку української літератури". Чи то в „Літературній Газеті" з 26. 9. 1948 р. ком. Вольнов у статті — „Проти впливів буржуазного націоналізму" — нападає на Українську Академію Наук, називаючи багатьох українських учених буржуазними націоналістами й кінчає свою статтю так: „„Вихід у світ першого-другого томів „Наукових Записок' 'свідчать про те, що в Інституті мистецтвознавства, фолькльору й етнографії Академії Наук СССР ще не поборені буржуазно - націоналістичні концепції, притуплене почуття відповідальности, відсутнє суворе критичне ставлення до своєї праці" і т. д.

І так, як сьогодні вже читаємо в московській „Правді", прийшла поновна — це вже кільканадцята з черги, нагінка на саму українську комуністичну партію за те, що — „Центральний Комітет Української Комуністичної партії очевидно не клопочеться належно ідеологічними питаннями.

І так як бачимо — чи візьмемо дальше (що не одноразово робилося) чи ближче (як це взяли ми) історичне минуле й супоставимо його з сучасністю, то все прийдемо до того ж самого висновку, — що — Москва — Москвою й її політика супроти України все була однаковою, і такою вона є й супроти всього західного світу, — хоч той, нажаль, цього й не хоче зрозуміти. І тому влучно, на нашу думку, державний секретар Дін Ачесон у своїй промові 26 червня ц. р. в комісії закордонних справ схарактеризував методи міжнародного комунізму, як „нову тактику російської політики територіяльної експанзії 500-літньої давности".

УКРАЇНЦІ В БРАЗИЛІЇ

ЕДМОНТОН..(ПБ). — 1950 рік записався в життю наших поселенців у Бразилії гарними осягами. Найважливішою подією в культурно-політичній ділянці був З'їзд Т-ва Прихильників Української Культури, що відбувся в Понта Гроссі 11. і 12 2. м. р. На цьому З'їзді створено Український Конґресовий Секретаріят, що має заступати цілий український загал у Бразилії. Тепер ТПУК пожвавив свою діяльність, пропаґуючи українську справу між чужими. Щоб принести славу українському імені, ТПУК зорганізував виставу українського мистецтва в Куритибі і Прудентополі, що тривали цілий тиждень.

В ділянці імпрез найбільшу діяльність проявило санпавлівське Т-во „Соборність", що дало 9 вистав, збираючи на них 17 тисяч крузийрів. З інших аматорських гуртків слід відзначити куритибський гурток при ТПУК, що їздив з виставою „Тріюмф прокурора Дальського" до Понта Ґросси та гуртки: в Прудентополі ім. Л. Українки і в Понта Ґроссі при ТПУК. Василіянська прудентопільська семінарія теж дала кілька вистав. З одною з них їздили до Порти, де тепер наново пожвавилося релігійно-національне життя.

В шкільній ділянці українці в Бразилії теж мають поважні успіхи, бо 9 наших студентів закінчили паранський університет.

У ділянці церковно-релігійного життя слід згадати ювілей 50-річчя Апостольства Молитви в Прудентополі, який відзначено 18 червня м. р. Підчас Великого Посту ОО. Василіяни дали 6 місій. Посвячено теж у двох важливих осередках площі під наші церкви. Це в Портоні, передмістю Куритиби і в Іраті. Вміжчасі почато будову гарної стилевої української церкви в Порті. Релігійна діяльність поширюється тепер на південь. До Порто Алеґри в штаті Ріо Гранди ди Сул почав доїздити о. Петро Бальцар, бо там приїхало багато новоприбулих з Европи. Великого значення є ще те, що Апостольська Столиця правно визнала Інститут Катехиток Серця Христового в Прудентополі.

Українці у Бразилії мали теж і втрати. Померли: о. Інокентій Михальчук ЧСВВ, довголітній парох Антоніо Олінто в Парані, Іван Лех, полковник бразилійської державної ґвардії та громадський діяч у Прудентопільщині і Сестра Володимира, яка була одною з перших, що працювали між українськими поселенцями у Бразилії.

Ось короткий образ праці українців у Бразилії за минулий рік. Він тепер напевно збільшиться, бо наша спільнота з кожним роком росте і скріплюється.

● „Ви не можете перемогти міста Канзас!" — оце заголовок оголошення, поміщеного на цілу сторінку в нюйорських щоденниках. Оголошення, що його оплатив щоденник „Канзас Сіті Стар", запевняє американське населення що місто відбудується після повені й буде більше ніж дотепер. На закінчення сказано: „Ми йдемо вперед більші ніж досі. Ви тільки приглядайтеся!"

Іван Манило

„БУКОВИНСЬКІ СПІВАНКИ"

(Замість рецензії)

Вже здавна провадиться в Совєтському Союзі „мудра традиція": поруч „видатних" письменників, співців партії Леніна-Сталіна, плекати „народну творчість", виховувати, нібито ,народних поетів, які оспівали б — на горе всім світовим буржуям! — велику, неприступну, нероздільну й непереможну червону батьківщину, її людей-будівників, стахановців і ударників, для яких „серп і молот" — символ дружби, збольшевиченого міста із збольшевиченим селом. Такий свого часу (ще так недавно) був „народний співець", мабуть недоумкуватий, Джамбул Джабаєв... Він міг, приїхавши з степів, по кілька годин експромтом, без ніякого приготування і надхнення, оспівувати, адорувати вождя комуністичної партії та вожденят. За це й мав всесоюзну славу, пошану від ренеґатів і від калінінського уряду — ордени! Був, пригадую, такий ще собі возвеличник Сталіна — Сулейман Стальський... Його вірші холодні і реторичні. Довжелезні і бідні. Але їх всі читали й слухали. Вивчали в школах.

Чому ж бо їм така шана? І куди дивиться критика? І чому б'ють-побивають справжніх творців, як було навіть з М. Рильським, а тепер із В. Сосюрою, а прочищають дорогу на совєтський Парнас різним стальським джамбулам та іншим малограмотним параскам?!

А це тому, щоб сучасні й прийдешні покоління були введені своїми ж людьми в облуду й оману. Коротко, ясно й ... дешево! Неоцінену прислугу вони, ретельні співці-блюдолизи, створюють для червоного Нерона. Вони, скажу образніше, своєю кололітературною блекотою отруюють широкі народні маси.

Про таку кололітературну блекоту „народної поетеси" Параски Амброзій я й буду писати. Її невелика книжка „Буковинські співанки", видана минулого року видавництвом „Радянський письменник" (Київ) та, як повідомляють комуністичні часописи, дуже популярна серед совєтських читачів Буковини, Московщини, Прибалтики і Закавказзя. Домінантне місце в „творчості" Параски Амброзій займає тема „творчої" праці. А якже! Для москалів треба ж плекати високоякісну пшеницю, виноград, добрих корів, свиней... Хліб, вино, молоко і сало! — все для великого братерського російського народу... І Параска пише, ставить карколомні карлючки (вона — селянка), — і розходиться слава про доярок, про ланкових, про бригадирів і свиноматок.

І Параска Амброзій безмежно щаслива. Їй пишуть радісні листи колгоспники, робітники, учні, студенти... Їй надсилають листи такі ж, як і вона, віршодряпи... Якась 52-річна жінка Марфа Бондаренко (з Полтавщини) розповідає в листі до Параски Амброзій про себе, як вона працює. Вона, Марфа ,теж складає пісні й одну з них надсилає, очевидячки, на консультацію „заслуженій поетесі" Парасці. І Параска читає пісню Марфи, присвячену совєтській батьківщині:

Батьківщино, рідна мати,
Як тебе не покохати!
Із глибокого серденька
Буду ввік тобі співати...

Певно Параска Амброзій такою надхненою піснею вельми зворушена, захоплена, бо вже й сама готує до друку нову, другу збірку віршилищ.. Ба! Параска вже й тематику свою поширює і збагачує!.. Читайте тільки:

Хочуть мира і свободи
Всі радянські люди.
Гіть війну, капіталісти,
Бо горе вам буде!

Цими яскравими прикладами кололітературної блекоти можна показати всім і кожному, до чого докотилася українська „народна творчість" під московською окупацією. Вона тобто ця лже-творчість, приречена на всебічний застій, переспівування і дилетантизм. І не поможуть, і не зарадять цьому лихові ні Павло Тичина, ні Микола Бажан. Останні й самі себе вже в сотий раз — на різні лади — пеерспівали!

Ото ж, на „творчості" Павла, Параски і Миколи ставимо крапку... Далі йти або зростати їм нікуди!

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● „Іван IV" — опера Жоржа Візе, що її манускрипт лише недавно знайшли в паризькій національній бібліотеці, піде прапрем'єрою в жовтні ц. р. в Великому Театрі в Вордо за участю нашого співака Міро Скалі-Старицького, як виконавця головної тенорової партії в цій опері.

● Віцепрезидентом кляси української літератури обрала одноголосно професора Євгена Онацького Рада Світової Академії Мистецтв і Наук з осідком у Римі. Президентом Академії є князь Ернест Баранжер.

● Інститут проблем Східної Европи думає розбудувати представництво УВАН в Німеччині з осідком у Мюнхені.

● Союз Українців — Жертв Російського Комуністичного Терору заснувався в Канаді і відбув 15-17 червня свій з'їзд у Торонто. Подібні організації колишніх українських совєтських політв'язнів утворюються також в Німеччині та в Англії.

● Делеґат ЦЕСУС-у і УВУ Борис Макаренко з правом повного голосу брав участь у Студентському Конґресі Европейських Університетів, що відбувся в травні в британському секторі Берліну. Виступи Макаренка звернули на себе увагу членів Конґресу, зокрема його інформації про боротьбу української науки за своє існування під Совєтами.

● Український відділ виставки національного народного мистецтва в Амберґу (Німеччина), влаштований хворими діпістами з місцевого санаторію, серед відділів інших націй користувався найбільшим успіхом, що відзначила місцева преса.

● Комерційні літаки вивезли з Берліну 90 тон експортних товарів, прориваючи таким способом совєтську блокаду.

УКРАЇНСЬКА НАУКА ТА „ФРІ РАШЯ ФОНД"

(Повідомлення Американського Відділу Наукового Товариства ім. Шевченка)

Управа А. В. Наукового Товариства ім. Шевченка в Ню Йорку на своєму засіданні дня 31 липня 1951 р. основно застановлялася над відношенням українського наукового світу на терені Америки до новоосновaної американської установи „Фрі Рашя Фонд" та прийшла остаточно до такого одноголосного вирішення в цій справі:

Фонд „Фрі Рашя" оснований за гроші американської гуманітарної установи, Фундації Форда. Одначе він, як самостійна одиниця, покищо не реалізує тих шляхотних цілей, що покладені в основи Фундації Форда. Фонд „Фрі Рашя", як це показує його назва, стоїть на становищі відновлення єдиної неподільної Росії, після майбутнього повалення большевизму. Таким чином ті, що користають з фонду „Фрі Рашя" і працюють для його мети, заздалегідь апробують та допомагають здійснювати передбачений майбутній уклад у східній Европі.

У проводі фонду „Фрі Рашя" стоїть відомий американський русофіл Джордж Кенан, який у своїх політичних писаннях, зокрема в останньому, виразно заявляється проти визволення України, а становище її в майбутній одноцілій Росії прирівнює до відношення Пенсилвенії в ЗДА. Можна здогадуватися, що це Джордж Кенан дав таке політичне надхніння на таку назву установі, що її очолює.

З уваги на такий стан речей, і формальна структура установи „Фрі Рашя Фонд", і її провід показують, що вона опанована російськими впливами та що співпраця українського наукового світу з нею стає неможливою, якщо український науковець хоче зберегти свою національну гідність та бути вірним тим науковим ідеалам, яких носієм було Наукове Товариство ім. Шевченка упродовж трьох поколінь, а саме ідеалам Михайла Грушевського, Івана Франка, Андрія Шептицького.

Установа, що окреслила та удукументувала ідеали новочасного українства, не сміє від них відступити, дарма, що положення переважної більшости її членства є незвичайно важке. Українські науковці, і ті, що формально зв'язані з НТШ, і ті, що не є формально з ним зв'язані, не сміють змарнувати великого духового сокровища наших світлих предків за ціну стипендії, чи іншої вигоди. Управа Американського Відділу НТШ, зложена в більшості з таких же бездомних скитальців, боляче відчуває марнування талантів своїх і своїх друзів та робить усі зусилля, щоб українському науковцеві уможливити поворот до наукової праці із збереженням його людської та національної гідности на вільній американській землі. Одначе коли б і не можна було осягнути цього повороту до науки, не сміємо заломитися для матеріяльної користи, ми, що є мозком і серцем українського народу!

Віримо, що наша чесна й гідна постава зможе промовити до переконання американців, для яких гідність і характерність є вартостями першорядної ваги для самої Америки, якої майбутніми громадянами являються українські інтелектуалісти-скитальці. Тому взиваємо українських науковців в Америці припинити всяку співпрацю з установою „Фрі Рашя Фонд".

Управа А. В. НТШ

АМЕРИКАНСЬКІ УКРАЇНЦІ І "FREE RUSSIA FUND"

(Повідомлення УККомітету)

В часі, коли в американській прилюдній опінії помітне змагання змінити традиційну американську політику супроти імперіялістичної Росії і, коли вже й наш державний секретар Дін Ачесон в одній із своїх промов проаналізував істоту російського імперіялізму за 500 літ та висловив думку про необхідність зломити російську заборчивість, почала в Америці свою діяльність установа під назвою „Фрі Рашя Фунд", на чолі якої стоїть Георгій Ф. Кеннан, відомий американський прихильник неподільности будучої покомуністичної Росії.

„Фонд Вільної Росії" є самостійною установою, фінансованою Фундацією Форда, що відома зі своїх високо культурних і гуманітарних цілей.

Завданням „Фонду Вільної Росії" мала б бути допомога для еміґрантів інтелектуалістів, представників поневолених Росією народів та виховання лідерів для майбутньої побольшевицької Росії.

Український Конґресовий Комітет Америки розглядав справу діяльности „Фонду Вільної Росії" та його ролі у намаганні підготовляти американську опінію в прихильному для відбудови неподільної Росії напрямі і прийшов до висновку, що:

а) Українські інтелектуалісти, наукові установи й поодинокі організації не повинні ні співпрацювати, ні користати з допомог „Фонду Вільної Росії", як довго він самою назвою і дотеперішньою працею дає причини думати, що йому далекі визвольні незалежницькі змагання поневолених Росією народів, а в першу чергу українського народу.

б) З уваги на те, всі українські установи, або особи, що отримали від „Фонду Вільної Росії" реєстраційні квестіонарі, повинні стриматися від усякої співпраці а тим самим і від виповнювання та відсилання тих друків аж до належного вияснення справи.

Український Конґресовий Комітет Америки звернувся з відповідними представленнями до найвищих чинників Фундації Форда в тому напрямі, щоби Фонд „Вільна Росія" не мав на будуче тієї назви і згаданої політичної тенденції, коли має служити великим цілям допомоги в дослідчих працях науковців та інтелектуалістів поневолюваних Совєтською Росією народів, а в тому й народу українського. Сама назва нинішня:

"Free Russia Fund"

настроює представників поневолених Росією народів недовірливо та з упередженням до самої установи, а зовсім неґативно до її теперішньої праці.

Про вислід тих представлень будуть своєчасно подані інформації в американській українській пресі.

Український Конґресовий Комітет Америки

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па.

Т-во Українських Інженерів організує курси технічного креслення

Коли в липні 1949 група новоприбулих українських інженерів оснувала у Филаделфії своє станове товариство ,старі іміґранти здвигали тільки здивовано раменами, а нові добачували в ньому нову „паперову „організацію. А й самі основники мали більше оптимізму та керувалися більше здоровим інстинктом, як практичними можливостями свого станового т-ва.

Але воно вже в дуже короткім часі підтвердило народню приповідку „що громада — великий чоловік", бо перейшовши в році 1950 організаційне оформлення на відділ Т-ва Укр. Інженерів в Америці у Филаделфії, воно потрапило вже в дуже короткім часі згуртувати в своїх рядах біля 40 інженерів та пробити перші стежки до американського промислу у Филаделфії та околиці, як конструктори, рисівники, мірники, хеміки-аналітики та інженери-електрики.

Усі технічні спеціяльности знайшли собі працю по фаху, а навіть інженери-агрономи та лісники, яких звання здавалося зпочатку не буде мати великих можливостей в Америці — по короткім перевишколі, працюють побіч своїх товаришів механіків та будівельників. Не працюють по фаху тільки ті українські інженери, що працювати не хочуть, або ті, (а є їх у Филаделфії біля 50-ти) що стоять оподалік свойого станового товариства і „чекають".

Дуже невідрадним явищем є те, що мимо кількакратних зверенень Правління Т-ва у пресі та особистих контактів — немає між нашими членами ні одного українця інженера старої іміґрації.

Окремою проблемою є абсольвенти технічних шкіл, студенти політехніки та всі абсольвенти політехніки, що з різних причин не склали дипломового іспиту і згідно зі статутом дійсними членами Т-ва не можуть бути.

Але ніщо їм не стоїть на перешкоді тримати контакт з нашим товариством, як члени-гості, брати участь в докладах та сходинах Т-ва, врешті користати з його зв'язків та можливостей для одержання посади по фаху.

На тому місці звертаємося до тих усіх українських інженерів у Филаделфії та околиці як нової так і старої іміґрації, що досі не є членами нашого Т-ва, щоб приступали в члени своєї української професійної організації, а до тих усіх, що зі статутових оглядів не можуть бути дійсними членами нашого Т-ва, просимо заходити до нашої домівки та заресструватися до секції студ. політехніки, яку управа задумує створити при своїм становім Т-ві. Адреса нашого Т-ва:

Society of Ukrainian Engineers, 847 N. Franklin, Philadelphia 23.

Щотижневі сходини Т-ва відбуваються в суботу від 7-9 ввечорі.

Маючи на увазі усіх вищезгаданих, що досі працюють на тяжкій фізичній роботі та тих усіх новоприбулих, що хоч не мають жодного відношення до технічного фаху, але хотіли б здобути одно з найбільш поплатних та попитних звань в Америці — технічного рисівника, Т-во українських інженерів відкриває з днем 1 вересня курс технічного креслення у Филаделфії.

Вписи та інформації у д-ра О. Богачевського в крамниці канцелярійного та церковного приладдя на розі вул. Н. Френклин та Папляр.

З огляду на великий кошт устаткування рис. залі, кількість учасників буде обмежена. Курс будуть провадити українські інженери, що працюють по фаху. Курс буде провадитися по українськи з подаванням англійської технічної термінології. Час курсу 2-3 місяці, час навчання вечером від год. 7-9.

Проєктована спеціялізація в машиновій та будівельній ділянці. Якщо було б досить заінтересованих — є можливість влаштувати теж курс читання технічних рисунків т. зв. блюпрент рідінґ.

Управа Т-ва Укр. Інж. в Америці
Відділ у Филаделфії

Шікаґо, Ілл.

Бібліотека У. Н. С.

Дирекція Дому Відділів УНСоюзу повідомляє, що при Домі Від. УНСоюзу на 841-45 Н. Вестер евеню, Шікаґо, 22 існує невелика власна бібліотека і вона має гарні успіхи.

Ми бачимо, що попит за друкованим словом і охота поглиблення знання та поширення освіти зростає чим раз більше і більше серед нашого громадянства.

Щоби збільшити вибір книжок та дати можливість якнайширшому загалові користати з них, дирекція Дому рішила докупити нових книжок. А рівночасно дирекція звертається до самих громадян Шікаґа і околиць, щоб жертвували книжки до бібліотеки. Кожна книжка має свою вартість, бо криє в собі певну частину знання, науки чи освіти. Тому не даваймо книжкам припадати порохом та марнуватися по пивницях, а передаймо їх до вжитку і добра загалу. Бо люди, які охоче читають, живуть родинним життям ,не шукають за марними розривками поза домом, а тим самим заощаджують тяжко запрацьований гріш для власних потреб і народних цілей.

Книжки можна приносити щонеділі до Дому Відд. УНСоюзу, 841 Н. Вестерн евеню, або повідомити дирекцію Дому, щоби зголосилась по них.

Всім жертводавцям Дирекція складає заздалегідь щире українське спасибі.

За Дирекцію Дому УНСоюзу: Т. Шпікула, гол., А. Косович, секр.

Шукають Своїх Рідних

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа доконче подати під яким числом в розшуках була надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

Зголошуючись на розшуки, не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за витрату часу на полагодження вашої справи.

За листами чи адресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУАД-Комітету, адресу якого подано при кінці.

* * *

ГРУПА ЛИСТИ ДО:

19964 Форнальчик Д. інж. Граб Евгена, Граб Ом., Граб Мр. і Лампіку М. всіх з с. Зашкова (Львів) від Мотник Семена.

19965 Колісниченка Гавриїла і Тетяну з Одеси, Єроменка Степана, Микиту, Максима і Митрофана та Єроменка Макара, Ольгу, Артема, Саню також з Одеси від Колісниченка Миколи.

1966 Гаврилко Софію, її доньку Ольгу і сина Станислава від Литвиновича І.

19967 Качурчак Теодора ,вуйка від І. Форошовського.

19968 Крупницких Стефана, Андрія і Павла від брата Крупницкого Томи з с. Маркопіль (Броди). Коли вони може померли, прошу дітей відгукнутися.

19969 Олексин Михайла і Олексу від Параскевії з Черевків Карманської, з с. Хмелівка (Станиславів).

19970 Поповича Михайла з м. Комарна (Галичина) від Гавриш Петра.

19971 Односельчан з с. Німотова (Любачів) і знайомих з Німеччини від Дева Івана.

19972 Кондуб Михайла з с. Дубно (Ланцут) від Ванат Михайла. Просимо українські газети в Европі передрукувати. Голоситися до ЗУАД-Комітету у Филаделфії під ч. 19972.

19973 Гуменчук Михайла з с. Розгірче (Стрий) від братанка Василя Гуменчука.

19974 Афанасієвську-Куйперс Марію, яка в 1949 р. виїхала з Голяндії до Ню Йорку, від Даниленко Олександри.

19975 Грибок Порфірія, вуйка від Шурин Порфірія.

19976 Гиря Стефана, Семена, Владислава і Петра з м. Криниці (Лемківщина) від брата Івана Бохневича.

Голоситися до:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
101 S. 13th St., Philadelphia, Pa.

• РОЗШУКИ •

Пошукую сестру **АННУ ДМИТРИК** зі села Добростани, пов. Городок, Галичина. Має перебувати в Німеччині. Хто про неї знає, або вона сама, прошу зголоситись на адресу: **МАРІЯ ПЛЕКАН з дому Дмитрик, 611 Alabama St., St. Joseph, Mo., U.S.A.** Прошу старокраєві і канадійські часописи про передрук.

ЗВІТ

з пожертв, зложених в Злученому Українсько-Американському Допомоговому Комітеті у Филаделфії за місяць травень 1951 р.

Филаделфія, Па.: І. Кравчук $3, С. Сеник-Топольницька $3, О. Сеник $5, П. Дачук і Н. Сум по $10, В. Надраґа $5, З. Рудник, Б. Загайкевич $5, В. Блавацький $12, В. Коліняк $7, С. Дудко $5, Д. Ковалик $5, УНА — Відд. 430, Т-во „Дністер", пересл. О. Бакай $10, М. Левицький $1, Зібрав на листу ч. 5656 Р. Петрів, зложив С. Вишиванюк $5, Зібрали на листу ч. 5003 П. Марчиха і Е. Матковський $9 (зложили: Д. Сенюх, П. Члеко, Сташко Омелян, П. Мальковський, Омелян Каратницький, В. Пономаренко, П. Канів, В. Поприч — всі по $1). Зібрали на листу ч. 501 П. Марчиха і Е. Матковський $65 (зложили: Р. Савицький $10, по $5: Сцібал Франк, В. Пік, по $3: П. Марчиха, о. Трешневський, Р. Левицький і С. Кушнір; по $2: І. Дубіль, П. Пехунь, І. Марків, О. Каратницький, С. Кузів, М. Добровольський, Т. Вікторія, І. Скоранюк, М. Матковський, Р. Гайдук, В. Фльорковський, М. Козанкевич, П. Матковська, П. Бойко, Е. Мармило, М. Матковський, В. Комарницький, М. Павлюк, Ст. Кабан, І. Піщальник, М. Княжинська, Л. Бронарович, О. Березюк, Р. Гевко, І. Турянський, В. Матковський, П. Філ, І. Панькевич, А. Сомерсет, М. Лукасевич, М. Яворський, О. Білинський, О. Матковський, І. Павко, О. Станько, П. Матковський, В. Пономаренко, Д. Сенюх, В. Поприч, П. Канів, решта дрібними). М. Недільський $3. Зібрав на листу ч. 5002 І. Бабяк $35 (зложили: Й. Шпак $10, по $2: Г. Тицяк, В. Загайкевич, А. Віла, Н. Н., Е. Гумен; по $1: С. Рубель, І. Рудий, В. Комовський, О. Радович, В. Шевчик, А. Павляк, А. Башевчук, О. Діхор, А. Гнатишак, А. Хомка, І. Лашон, А. Кнап, П. Романик, В. Дмитренко, І. Бабяк. Петро Тарнавський $5. Зібрали на листу ч. 5654 В. Яців, Роман Петрів, М. Савчин $35 (зложили: по $5: В. Яців, Н. Дидинська; по $3: Я. Полатайко, М. Заборський, Ю. Міщенко; по $2: Г. Дубівська, Н. Горбар, Е. Ваглай, М. Карпінич; по $1: А. Шиманський, М. Ватсурко, В. Кудрик, В. Івахів, В. Романів, В. Сталенко, Г. Мачук, Ф. Ефімерський). Зібрав на листу ч. 5035 Іван Поритко за уповноваженням Українського Конґресового Комітету $100.50 (зложили: по $5: Дамян Поритко, Р. Поритко, Б. Поритко, О. Поритко, Новоженюк, А. Баглай, В. Старух, С. Бриндзей, Д. Гонта, Я. Ваглай, М. Головата, О. Козак, Е. Луковська; по $3: С. Бобяк, М. Проціцкі; по $2: С. Брендзей, М. Дуцилович, Д. Кульчицький, І. Вілинський, С. Винярський, Р. Швед, В. Медуха, Держко; по $1: Л. Мидловський, Н. Н., Фльорчук, Бернардин, Грабовенська, С. Хорен, Утриско, С. Ярема, І. Борщівський, М. Мадай, О. Голінатий, П. Іваш, В. Василюк, решта дрібними). Зібрали на листу ч. 5657 М. Савчин і Р. Петрів за уповноваженням УК-Комітету $100.55 (зложили: по $5: М. Савчин, Р. Петрів, П. Федорів, С. Маґера, Т. Тещук, В. Ваньо, І. Чопко, М. Єфименко, І. Сірий, М. Никорович; по $3 Т. Попова, Ф. Макогон, Е. Завадовський, Т. Дощик, В. Михалюк, І. Кіналь; по $2: Л. Іваш, С. Заплотинський, Е. Безрукий, Ф. Стефанишин, К. Вурзка, Крамниця „Мета". З. Левицька, К. Луценко, В. Будняк, М. Боднар; по $1: І. Бошенко, І. Кальніцький, С. Рубчак, В. Боднар, А. Горадчук, В. Яценко, Т. Степаненко, І. Зінченко, решта дрібними). К. Луценко $5, Ю. Марчук $10, І. Кравчук $3, Т. Микитів $3, В. Макух $5, О. Висович $5, С. Макух $5, С. Маґера $1, М. Тершаківець з дружиною $10, М. Клепачівська $5, Н. Нагірняк $5, М. Сидорак $1, Укр. Амер. Горожанський Клюб $100, СУА, Від. 42 „Дочок України", переслала А. Мицишин $10, П Ольховецький $5, С. Сефель $2, Б. Луців $5, В. Орищин $5, по $5: Яр Славутич, Р. Бородієвич, І. Антоняк, А. Панчук, М. Іщук, І. Кусен, В. Стадник; Осип Тустанівський і Діденко по $2, Ф. Лукянович $3.

Баренвилл, Па: Зібрав о. Петро Будний $25 (зложили: по $5: о. П. Будний, Е. Сліпченко, Н. Сліпченко, І. Дробітун; по $2: Р. Хименко, по $1: А. Казновський, Н. Мельниченко, М. Павлюків).

Джанетте. Па. Зібрав на листу ч. 2150 о. П. Вілон $4 (зложили: по $2: о. П. Вілон, М. Степаник).

Честер, Па: М. Бориславський $10, збірку перевів Кобаса $14 (зложили по $2: А. Кобаса, М. Василь, С. Ковальський; по $1: Сенюра Я., Г. Мельник, І. Рудницький, П. Борик, Д. Шершень, Д. Мисак). С. Махнацький $5, „Самопоміч" $10, О. Сарахман $5, В. Рянський $1, І. Даниленко $5.

Ембрідж, Па.: В. Семків $5.

Іґлсвіл, Па. Т. Гуцуляк $10.

МекКісс Рокс. Па.: С. Коваль, Н. Н., В. Косарик по $5; В. Савінко $3, В. Хомин $1, О. Вальчак $5.

Гатборо, Па.: І. Копач $5.

Монессен, Па.: С. Трач $5.

Скрентон, Па.: М. Стахів і О. Павлів по $5.

Пітсбурґ, Па.: Ф. Білецький, О. Брикайло по $5; М. Правик $6; Українська Православна Церква св. Володимира ,переслав о. Т. Білецький $149.02; І. Терлецький $5, по $10: І. Кахникевич і І. Фурсів; О. Леснюк $5, І. Янчишин $2.

Аллентавн, Па.: В. Мандзій $1, А. Вітик $2, І. Федорак $5, М. Кінь, І. Федорак $1, І. Проорк $2.

Бетлсгвіл, Па.: К. Капельчак $5.

Істон, Па.: О. Припів і Ю. Шейко по $5.

Ватерфорд, Па.: М. Стурко з дружиною $25.

МекКлелендтавн, Па.: К. Палько $1.

Батлер, Па.: В. Семітка $1.

Геґінс, Па.: Д. Вирхоля $5.

Ґлен Лайон, Па.: о. Б. Олеш $5.

Шарон, Па.: П. Васюта $7.

Ліндора, Па.: В. Гошва $5.

Вейн, Па.: І. Костинюк $15.

Феніксвіл, Па.: С. Савалій $1.

Шенектеді, Па.: Ю. Єх $5.

(Далі буде)

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У вчорашньому повідомленні про „Союзовий День" в Питсбурґу трапився недогляд. Керівником української радіо-програми, в рямках якої промовляв гол. предс. УНС Д. Галичин, є п. Комічак, голова Філії УККомітету на Західну Пенсилвенію.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячний митінґ Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 36, відбудеться в суботу, 11. серпня, в год. 7-ій ввечорі, в церковній галі. Просимо прийти на час, щоб не сидіти до пізної ночі і чекати, щоб можливо було отворити збори. Просимо приєднувати до нашого відділу якнайбільше жінок і молодих дівчат та дітей. — К. Шурґот, предс.; Х. Білецька, кас.; С. Гунька, секр.

ГЕМТРЕМК, МІШ. — Збори від. 94, ім. М. Шашкевича, відбудуться в суботу, 11. серпня, в год. 7:30 ввечорі, в укр. дем. салі, 2376 Ґрейлінґ вул. Збори перенесені на суботу, бо в неділю не можливо мати збори. Проситься членів прибути на ці збори. Буде звіт з пікніку, та є теж інші важні справи. — І. Чупка, рек. секр.

ВЕСТБУРИ, Н. Й. — Місячні і піврічні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 267, відбудуться в суботу, 11. серпня, в год. 8. ввечорі, в домі Івана Аґреста. З огляду на те, що є важні справи до вирішення, кожний член обовязаний явитись. Член, що не явиться, підлягатиме карі приписаній статутом. — Т. Аґрест, предс.; К. Дідух, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. ім. Д. Вітовського, від. 375, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 11. серпня, в год. 7. ввечорі, в домівці Укр. Клюбу, 847 N. Franklin St. Проситься всіх членів прибути, а довгуючих членів проситься вирівняти свої залеглости до Союзу. — В. Василик, гол.; О. Грималяк, скарб.; П. Іваш, секр.

● **Сенатський капелян,** д-р Фредерік Бравн Гарріс, виголошуючи проповідь у нюйорській церкві, сказав, що „загальна повінь поганства" загрожує замуленням нашої християнської цивілізації. Щоб рятувати себе від нещастя, капелян нагадує про потребу віри в дію великих моральних законів.

ШИКАҐО, ІЛЛ. — Піврічні збори Бр. св. Стефана, від. 221, відбудуться в неділю, 12. серпня, в Домі Від. У.Н.Союзу, 843 N. Western Ave., в год. 12:30 пополудні. Порядок дня: Звіти уряду, контр. комісії, вибір надзирателя хворих, та інші важні справи. Тому приявність на зборах всіх членів й членкиць є конечно пожадана.—Ф. Васильовський, предс.; Д. Максимюк, кас.; Т. Шпікула, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. Мир, від. 324, повідомляє, що місячні збори членів відбудуться 11. серпня в год. 8. ввечорі. Проситься прийти на збори і вирівняти всі свої залеглі членські вкладки до УНС і підняти остаточно належні Вам чеки-дивіденду, бо уряд Т-ва не може передержувати у себе чеки членів довгими місяцями. —А. Горохівський, предс.; Н. Вурак, кас.; І. Струк, секр.

ТАРЗАН, ч. 2649. Ще далі в здогадах

Скравок мережива нагадував запах Лети і тут Тарзан зрозумів, що вона мабуть врятувала його життя, вилучивши світло.

Балькон позад відчиненого у спальні вікна наштовхнув його на здогад, як втікли його вороги.

„І все те сталося через мапу, про яку я нічого не знаю" — говорив він до себе. „Може Ворики будуть знати. Побачимо!"